

दानिएलको पुस्तक - संख्या बाउन्न वटा

भविष्यसूचक रहस्यको उद्घाटन: दानिएलको दर्शन र राज्यहरूको उदय

Jeff Pippenger

2024-01-16

अन्तिम लेखमा हामीले औल्यायौं कि गब्रिएलले दुई साक्षीहरूको आधारमा सन् 1844 को मिति पुष्टि गर्न “अन्तिम क्रोध” को निष्कर्ष प्रस्तुत गरेका थिए। मिलरले लेवीय व्यवस्था अध्याय 26 का “सात समय” लाई बुझेका थिए, जुन यहूदाको राज्यको विरुद्ध कार्यान्वित गरिएको थियो, तर उनले इस्राएलका उत्तरी र दक्षिणी दुवै राज्यहरूमाथि आएको “सात समय” को न्यायको उद्देश्य र सम्बन्ध देख्ने बिन्दुसम्म कहिल्यै पुगेनन्। पद उन्नाइसमा रहेको “अन्तिम क्रोध” को भिन्नतालाई उनले कहिल्यै चिनेका थिए कि थिएनन्, त्यो सन्देशास्पद छ, यद्यपि “क्रोध” नै “सात समय” थियो भन्ने कुरा उनले निःसन्देह सामान्य अर्थमा बुझेका थिए। पहिलो र अन्तिम क्रोधको ज्योति सन् 1856 मा पाल्मोनीद्वारा अनमुद्रित गरियो, तर सन् 1863 मा त्यसलाई अस्वीकार गरियो। तैपनि “सात समय” सम्बन्धी मिलरको सन्देश सीमित भए तापनि सही थियो।

दानिएल ८ को पद एघारमा वर्णित मूर्तिपूजक रोमको सानो सिङले मूर्तिपूजालाई उठाएर उच्च बनायो भन्ने कुरा मिलरले पहिचान गर्न सक्दैनथे, किनकि मिलरका लागि “take away” को अर्थ दानिएलमा त्यसका तीनवटै प्रयोगमा केवल हटाउनु मात्र थियो। तैपनि, उनको सन्देश सीमित भए पनि सही नै थियो।

मिलेराइटहरूले एघारौँ पदमा उल्लिखित “पवित्रस्थान” रोम नगरको मूर्तिपूजक मन्दिर (प्यान्थिऑन) हो भन्ने कुरा त पहिचान गरेका थिए, तर हिब्रू भाषा तिनीहरूको सन्देशको आधार थिएन। मिलरको सन्देश भविष्यसूचक समयमाथि केन्द्रित थियो। जुन इतिहासको सन्दर्भमा तिनीहरूको सन्देश अनमोहोर गरिएको थियो, त्यसले तिनीहरूलाई संयुक्त राज्य अमेरिकालाई बाइबलको भविष्यवाणीको छैटौँ राज्यका रूपमा देख्नबाट रोकेको थियो; तर त्यसभन्दा पनि बढी, त्यसैले तिनीहरूलाई पोपसत्तालाई बाइबलको भविष्यवाणीको पाँचौँ राज्यका रूपमा देख्नबाट रोकेको थियो।

उनीहरू बसेको इतिहासले बाध्य पारेकाले, तिनीहरूले अगमवाणीहरूलाई ख्रीष्टको आफूहरूले अपेक्षा गरेको शीघ्र आगमन र पुनरागमनसँग सामञ्जस्य हुने गरी लागू गरे, र तिनीहरू निराश भए, तैपनि तिनीहरूको सन्देश सही थियो। पद पन्ध्रदेखि सत्ताइससम्म गब्रिएलले ती दुई दर्शनहरूको व्याख्या प्रस्तुत गर्दा, मिलरको बुझाइले उनलाई पद नौदेखि बाह्रसम्मको सानो सिङ्गको लैङ्गिक दोलनमा प्रतिनिधित्व गरिएको राज्यहरूको व्यापक प्रकाशलाई ग्रहण गर्नबाट रोकेको थियो। गब्रिएलको व्याख्यामा मिलेराइटहरूले रोमलाई केवल चौथो र अन्तिम पार्थिव राज्यको रूपमा मात्र देखेछन्।

अनि यस्तो भयो कि म, अर्थात् म दानिएलले, त्यो दर्शन देखेपछि त्यसको अर्थ खोजिरहेँ, हेर, मेरो सामु मानिसको रूपजस्तो एक जन उभिएको थियो। अनि मैले उलाईका किनाराहरूको बीचबाट मानिसको एउटा स्वर सुनेँ, जसले पुकारेर भन्यो, “गब्रिएल, यस मानिसलाई यो दर्शन बुझाइदे।” तब ऊ म उभिएको ठाउँनजिक आयो; अनि जब ऊ आयो, म भयभीत भएँ र मुँहभुईँ परें; तर उसले मलाई भन्यो, “हे मानिसको सन्तान, बुझ; किनकि यो दर्शन अन्तको समयको विषयमा हो।” अब जब ऊ मसँग बोल्दै थियो, म मेरो मुँह भूमितर्फ लगाएर गहिरो निद्रामा परें; तर उसले मलाई छोयो र सीधा उभ्यायो। अनि उसले भन्यो, “हेर, क्रोधको अन्तिम समयमा के हुनेछ, म तँलाई जानकारी गराउनेछु; किनकि तोकिएको समयमा अन्त हुनेछ। तँले देखेको दुई सिङ्ग भएको भेडो मादी र फारसका राजाहरू हुन्। अनि भुस्याहा बोको यूनानको राजा हो; र त्यसका आँखाहरूका बीचमा भएको ठूलो सिङ्ग पहिलो राजा हो। अब त्यो भाँचिएपछि, त्यसको सट्टा चारवटा उभिए, त्यस राष्ट्रबाट चार राज्य उठ्नेछन्, तर उसको शक्तिमा होइन। अनि तिनीहरूको राज्यको पछिल्लो समयमा, जब अपराधीहरू आफ्नो परिपूर्णतासम्म पुगेका हुनेछन्, कठोर मुखाकृति भएको, गूढ वचनहरू बुझ्ने एक राजा उठ्नेछ। अनि उसको शक्ति प्रबल हुनेछ, तर आफ्नै शक्तिद्वारा होइन; र उसले अचम्मलाग्दो रीतिले विनाश गर्नेछ, र उन्नति गर्नेछ, र कार्यान्वयन गर्नेछ, र

शक्तिशालीहरू तथा पवित्र प्रजालाई नष्ट गर्नेछ। अनि आफ्नो चालाकीद्वारा उसले आफ्नो हातमा छललाई पनि फस्टाउन लगाउनेछ; र उसले आफ्नो हृदयमा आफूलाई महान् ठान्नेछ, र शान्तिको बहानामा धेरैलाई नष्ट गर्नेछ; ऊ राजाधिराजका अधिपतिका विरुद्ध पनि उठ्नेछ; तर ऊ हातविनै टुक्रा पारिनेछ। अनि साँझ र बिहानको, जो भनिएको थियो, त्यो दर्शन सत्य हो; त्यसकारण तैले त्यो दर्शन बन्द राख्, किनकि त्यो धेरै दिनपछिको निम्ति हो।” अनि म दानिएल मूर्छित भएँ, र केही दिन बिरामी परें; त्यसपछि म उठें, र राजाको कामकाज गरें; अनि म त्यस दर्शनका कारण स्तब्ध भएँ, तर कसैले पनि त्यसलाई बुझेन। दानिएल ८:१५-२७.

यद्यपि दानिएलले उलाइ नदीको दर्शन प्राप्त गरे (जसको पूरा हुने प्रक्रिया अहिले चलिरहेको छ), बाबेलको इतिहासमा पहिलो राज्यलाई त्यस दर्शनबाट छोडिएको छ। यो दोस्रो र सातौँ अध्यायमा सुनको शिर र सिंहको रूपमा समावेश गरिएको थियो, तर बाबेललाई हटाइने र पुनर्स्थापित गरिने भविष्यसूचक विशेषतामाथि आठौँ अध्यायमा विशेष जोड दिइएको थियो। नबूकदनेसरलाई “सात काल” सम्म मानिसहरूबाट हटाइयो, र यसरी उनले पोपसत्ताको घातक घाउको प्रतीकात्मक पूर्वरूप प्रस्तुत गरे; यसैद्वारा टायरकी वेश्यालाई बिसिइने प्रतीकात्मक सत्तरी वर्षको पनि पूर्वचित्रण भयो। दानिएल अध्याय आठमा, बाबेललाई बाइबलीय भविष्यवाणीका राज्यहरूबाट बिसिइएको ठहराइएको छ, र दर्शन मेदी र फारसीहरू (भेडो) बाट आरम्भ हुन्छ, जसको पछि यूनान (बाख्रो) आयो।

अलेक्जेन्डर महान्को राज्य अलेक्जेन्डरभन्दा कम शक्तिशाली चारवटा राज्यमा विखण्डित भयो, जसरी अध्याय सातमा चारवटा पखेटा र चारवटा शिर भएको चितुवाद्वारा पनि प्रतिनिधित्व गरिएको थियो। उत्तर, पूर्व, दक्षिण र पश्चिमद्वारा प्रतिनिधित्व गरिएझैं, ‘चार’ ले विश्वव्यापी अर्थ जनाउँछ। अध्याय आठको पद आठमा स्वर्गका चार वायुतर्फ चार प्रसिद्ध जन उठे। अध्याय सातमा यूनानका चार पखेटा अध्याय आठका चार वायुसँग मेल खान्छन्, र यूनानका चार शिर अध्याय आठका ती चार प्रसिद्ध जनसँग मेल खान्छन्। ती चार शिर र चार प्रसिद्ध जनले अलेक्जेन्डरको मूल राज्य विखण्डित भएर बनेका चार राज्यहरूको प्रतिनिधित्व गर्छन्, र चार पखेटा तथा चार वायुले विभाजनका चार क्षेत्रहरूको प्रतिनिधित्व गर्छन्। यस बुँदाको भिन्नता देख्नु महत्त्वपूर्ण छ, किनकि यसले रोमको चौथो राज्यबारे प्रोटेस्टेन्टहरूको परम्परागत बुझाइको विरुद्ध मिलराइटहरूसँग रहेको तर्कलाई प्रतिनिधित्व गर्दछ।

हबकूकका तालिकाहरूमा, जसलाई १८४३ र १८५० का अग्रज चार्टहरूले प्रतिनिधित्व गर्छन्, केवल एउटा मात्र यस्तो प्रतिनिधित्व छ जसले कुनै भविष्यवाणीसम्बन्धी अनुप्रयोगलाई चित्रित गर्दैन, र त्यो चार शिरहरू र प्रसिद्ध शृङ्गहरूबीचको भिन्नता, तथा चार पखेटाहरू र बतासहरूबीचको भिन्नतासँग सम्बन्धित छ। बाइबलीय भविष्यवाणीको चौथो राज्य रोम हो भन्ने सत्यलाई अस्पष्ट पार्ने प्रयासमा, शैतानले चार शिरहरू र प्रसिद्ध शृङ्गहरू, तथा चार पखेटाहरू र बतासहरूको साँचो वा झूटो अर्थसम्बन्धी एउटा तर्क प्रस्तुत गर्‍यो। शैतानले यसो गर्‍यो, किनकि दानिएलको पुस्तकले स्पष्ट रूपले पहिचान गराउँछ कि दानिएलको पुस्तकमा एउटा विशिष्ट प्रतीक छ, जसले दर्शनलाई स्थापित गर्‍यो। त्यस प्रतीकलाई स्थापित गर्ने प्रमाणको एक अंश चार शिरहरू र प्रसिद्ध शृङ्गहरू, तथा चार पखेटाहरू र बतासहरूमा निहित छ। प्रोटेस्टेन्टहरूले यस तर्कसम्बन्धी शैतानी दृष्टिकोणलाई समर्थन गरे, र त्यो तर्क मिलराइट इतिहासका लागि यति महत्त्वपूर्ण थियो कि उनीहरूले त्यस तर्कलाई चार्टमा उल्लेख गरे। दानिएलको पुस्तकमा “chazon” दर्शनलाई स्थापित गर्ने शक्ति “तिम्रा प्रजाका डाँकाहरू” भनेर चिनिन्छ, र प्रोटेस्टेन्टहरूले त्यस शक्तिलाई एन्टिओकस एपिफानेस नाम भएका सिरियाली राजाहरूको लामो शृङ्खलामध्ये एक जनाका रूपमा चिनाए, तर मिलरले तिनीहरूलाई रोमका रूपमा चिनाए।

र ती दिनहरूमा दक्षिणका राजाको विरुद्ध धेरै जना उठ्नेछन्; साथै तिम्रा जनतामध्येका लुटारूहरू दर्शनलाई स्थापित गर्न आफूलाई उच्च पार्नेछन्; तर तिनीहरू लड्नेछन्। दानियल ११:१४।

एन्टिओकस ती राजामध्येका एक राजा थियो, जो ती चार राज्यहरूमध्ये एउटाबाट उत्पन्न भएको राजाहरूको एउटा वंशमा परेको थियो, जसमा अलेक्जान्डरको राज्य विखण्डित भएको थियो। दानिएल ८ को पद ९ को सानो सिङ्गले अलेक्जान्डरको राज्यलाई पछ्याएको थियो, र पद ९ ले भन्छ कि तीमध्ये एउटाबाट त्यो सानो सिङ्ग निस्कियो।

तिनीहरूमध्ये एकबाट एउटा सानो सिङ निस्कियो, जो दक्षिणतिर, पूर्वतिर, र रमणीय देशतिर अत्यन्तै ठूलो हुँदै गयो। दानियल ८:९।

रोमले दर्शनलाई स्थापित गर्छ कि कुनै कमजोर र खासै महत्त्वहीन सिरियाली राजाले दर्शनलाई स्थापित गर्छ भन्ने विवादभित्र, सानो सिङको शक्ति चार सिङहरूमध्ये एकबाट निस्कियो कि चार वायुमध्ये एकबाट निस्कियो भन्ने विवाद पनि समावेश छ। यो खासै ठूलो विवाद होइन, किनकि इतिहास र भविष्यवाणी दुवैले स्पष्ट रूपमा देखाउँछन् कि रोम यूनानी साम्राज्यको उत्तराधिकारी थिएन, बरु रोम एउटा नयाँ शक्ति थियो। यदि रोम चौथो राज्य थियो भने, नवौँ पदको “तिनीहरूमध्ये एक” भन्ने अभिव्यक्ति चार वायुमध्ये एक वा चार पखेटामध्ये एक हुनुपर्छ। यदि त्यो Antiochus Epiphanes थियो भने, त्यो सिरियाको सिङबाट निस्किएको थियो।

मिलेरवादीहरूले यो पहिचान गरे कि “तिम्रो मानिसहरूका डाँकूहरू” को रूपमा प्रतिनिधित्व गरिएको शक्ति ख्रीष्टको विरुद्धमा उठ्ने थियो।

आफ्नो कपटपूर्ण नीति-द्वारा उसले छललाई आफ्नै हातमा सफल तुल्याउनेछ; र आफ्नो हृदयमा उसले आफूलाई महान् ठान्नेछ, र शान्तिको बहानामा उसले धेरैलाई नाश गर्नेछ; उसले प्रधानहरूको प्रधानको विरुद्धमा समेत उठ्नेछ; तर त्यो हातविनै तोडिनेछ। दानियल ८:२५।

“राजकुमारहरूका राजकुमार” ख्रीष्ट हुनुहुन्छ, र अन्तियोकस एपिफानेस ख्रीष्ट जन्मनुभन्दा धेरै अगाडि बाँचिसकेका थिए, त्यसैले मिलेराइटहरूले यस तथ्यलाई १८४३ को चार्टमा आँल्याए। चार्टमा उनीहरूले १६४ मिति समावेश गरे, जसको वास्तवमा कुनै बाइबलीय सन्दर्भ छैन, र त्यो केवल एक टिप्पणी थियो जसले मिलर र प्रोटेस्टेन्ट धर्मशास्त्रीहरूबीच चौथो राज्यसम्बन्धी विवादको महत्त्वलाई पहिचान गराउँछ। चार्टमा “१६४” वर्षको छेउमा उनीहरूले यस्तो लेखे, “अन्तियोकस एपिफानेसको मृत्यु, जसले निश्चय नै राजकुमारहरूका राजकुमारको विरुद्धमा उभिएन, किनकि राजकुमारहरूका राजकुमार जन्मनुभन्दा १६४ वर्षअघि नै उनी मरिसकेका थिए।”

आज एडभेन्टवाद यो शिक्षा दिन्छ कि “तिम्रा जनताका लुटेराहरू” अन्तियोकस एपिफानेस हो, जसरी धर्मत्यागी प्रोटेस्टेन्टवादले पनि शिक्षा दिन्छ, प्रेरणाले “१८४३ को चार्ट प्रभुको हातद्वारा निर्देशित थियो र त्यसलाई परिवर्तन गरिनु हुँदैन” भनी अभिलेख गरेको तथ्यको बाबजुद। मिलरवादीहरूले कठोर मुखाकृतिको राजा रोम थियो भन्ने जान्दथे, त्यसैले “खाजोन” दर्शनलाई स्थापित गर्ने सामर्थ्यलाई कमजोर पार्ने शैतानी शिक्षाद्वारा तिनीहरू विचलित भएनन्। बाइबल स्पष्ट छ कि यदि दर्शन छैन भने, मानिसहरू नाश हुन्छन्।

जहाँ दर्शन हुँदैन, त्यहाँ प्रजा नाश हुन्छ; तर जसले व्यवस्था पालन गर्छ, त्यो धन्य हुन्छ। हितोपदेश २९:१८.

श्लोकमा सोलोमनले चिनाउने दर्शन “चाजोन” दर्शन हो, जुन दानियल ८ को तेह्रौँ पदमा मूर्तिपूजकवाद र पापलतन्त्रले पवित्रस्थान र सेनालाई कुल्चिँदै गरेको कुरा चिनाउने दर्शन हो। मिलरवादीहरूका लागि ती दुई उजाड पार्ने शक्तिहरूले बाइबलको भविष्यवाणीको चौथो राज्यलाई प्रतिनिधित्व गर्थे, र रोमको चौथो राज्य (“तेरा प्रजाका डाँकाहरू”) लाई नचिनेका भए, तिनीहरूले त्यस दर्शनलाई स्थापित गर्न सक्ने थिएनन्। दानियल ११ को चौधौँ पदमा उल्लेखित “तेरा प्रजाका डाँकाहरू” दक्षिणका राजाको विरुद्धमा उठ्ने, आफूलाई उच्च पार्ने, दर्शनलाई स्थापित गर्ने, र पतन हुनुपर्ने थियो। रोमले ती प्रत्येक विशेषता पूरा गर्यो।

सातौँ अध्यायमा, चौथो राज्यलाई त्यसअधिका राज्यहरूभन्दा विशेष रूपमा “भिन्न” भएको भनेर पहिचान गरिएको छ।

यसपछि मैले रातिका दर्शनहरूमा हेरेँ, र हेर, चौथो एउटा पशु, भयानक र डर लाग्दो, र अत्यन्त बलियो; अनि त्यसका ठूला फलामका दाँतहरू थिए; त्यसले निल्थ्यो, टुक्रा-टुक्रा पाथ्यो, र बाँकी रहेका कुरालाई आफ्ना खुट्टाले कुल्चिन्थ्यो; अनि त्यो त्यसअघि भएका सबै पशुहरूभन्दा भिन्न थियो; र त्यसका दसवटा सीङहरू थिए.... तब मैले त्यस चौथो पशुको सत्यता जान्न चाहें, जो अरू सबैभन्दा भिन्न, अत्यन्त भयानक थियो, जसका दाँत फलामका र नङ्गा काँसाका थिए; जसले निल्थ्यो, टुक्रा-टुक्रा पाथ्यो, र बाँकी रहेका कुरालाई आफ्ना खुट्टाले

कुल्चिन्थ्यो; अनि त्यसका शिरमा भएका दसवटा सीङहरूको विषयमा, र अर्को जुन माथि उठ्यो, जसको अगाडि तीनवटा गिरे; अर्थात् त्यस सीङको, जसका आँखा थिए, र एउटा मुख थियो जसले अत्यन्त ठूला कुराहरू बोल्थ्यो, र जसको रूप उसका सङ्गीहरूभन्दा अझ प्रबल देखिन्थ्यो। दानिएल ७:७, १९, २०।

दानियेल सातको चौथो राज्यलाई, त्यसअघि रहेका राज्यहरूभन्दा “भिन्न” भएको भनेर दुई पटक चिनाइएको थियो। यदि पद नौको “सानो सिङ” केवल सिरियाली सिङ (एन्टिओकस एपिफानेस) को एउटा विस्तार मात्र भएको भए, त्यो भिन्न हुने थिएन। सातौँ अध्यायमा रोमभन्दा अधिका जनावरहरू सिंह, भालु र चितुवा थिए, जो सबै वास्तवमै प्रकृतिमा पाइने जनावरहरू हुन्; तर जब फलामका दाँत र पितलका नङ्गा भएको चौथो जनावरको कुरा आयो, तब निम्न त्यो भयानक जनावरलाई प्रतिनिधित्व गर्ने प्रकृतिको कुनै जनावर दानियेललाई थाहा थिएन। त्यो भिन्न (diverse) थियो। पद नौको “सानो सिङ” चार वायु र पखेटाहरूले प्रतिनिधित्व गरेका क्षेत्रहरूमध्ये एउटाबाट उत्पन्न भयो, सिङहरूमध्ये कुनै एउटाबाट वा प्रमुख सिङहरूमध्ये कुनै एउटाबाट होइन।

दानियेल अध्याय आठमा यस्तो भनिएको छ कि “तिनीहरूको राज्यको पछिल्ला समयमा, जब अपराधीहरूको अपराध पूरा भइसकेको हुनेछ, कठोर मुखाकृतिको र गूढ वचन बुझ्ने एक राजा उठ्नेछ।” “तिनीहरूको राज्यको पछिल्ला समयमा” (यूनान, जो विघटित भई चार राज्यहरूमा विभाजित भएको थियो), “जब अपराधीहरूको अपराध पूरा भइसकेको” समयावधिमा, एउटा नयाँ राजा उठ्नेथियो।

“कार्यको रंगमञ्चमा उदित भएको हरेक राष्ट्रलाई पृथ्वीमा आफ्नो स्थान ओगट्न अनुमति दिइएको छ, ताकि यस तथ्यको निर्धारण होस् कि त्यसले पहरेदार र पवित्र जनका अभिप्रायहरू पूरा गर्नेछ कि गर्नेछैन। भविष्यवाणीले संसारका महान् साम्राज्यहरू—बेबिलोन, मादी-फारस, यूनान, र रोम—को उदय र प्रगतिलाई अंकित गरेको छ। यी प्रत्येकसँग, कम शक्तिशाली राष्ट्रहरूको हकमा जस्तै, इतिहासले आफूलाई दोहोर्‍याएको छ। प्रत्येकको परीक्षाको एक अवधि रहेको छ; प्रत्येक असफल भएको छ, यसको महिमा ओझलाएको छ, यसको शक्ति लोप भएको छ।” Prophets and Kings, 535.

यूनानको राज्यको अन्त्यमा (“पछिल्लो समयमा”), जब तिनीहरूको परीक्षणकालको पात्र भरिपूर्ण भइसकेको हुन्थ्यो (“जब अपराधीहरू पूर्णतामा पुगेका हुन्छन्”), तब “कठोर मुखाकृतिको एक राजा” उठ्नेथियो। त्यस राजाले “गूढ वचनहरू” बुझ्नेथियो, किनकि उसले यहूदीहरूको हिब्रू वा अघिल्लो राज्यको यूनानीभन्दा पूर्णतः फरक भाषा बोल्नेथियो, किनकि उसले ल्याटिन बोल्नेथियो। त्यस राज्यलाई मोशाद्वारा त्यस राष्ट्रको रूपमा चिनाइएको थियो, जसले ईस्वी सन् 66 देखि 70 सम्मको घेराबन्दी ल्याउनेथियो, जहाँ अन्य कुराहरूका साथै अनिकाल यति भयानक थियो कि यहूदीहरूले बाँच्नका लागि आफ्नै सन्तानहरू खाए।

किनकि तैले परमप्रभु तेरा परमेश्वरको सेवा सबै कुराको प्रचुरताको कारण आनन्द र हृदयको हर्षसाथ गरिन्स्; त्यसकारण तैले आफ्ना शत्रुहरूको सेवा गर्नेछस्, जसलाई परमप्रभुले तेरो विरुद्ध पठाउनुहुनेछ, भोकमा, तिर्खामा, नग्नतामा, र सबै कुराको अभावमा; अनि उसले तेरो घाँटीमा फलामको जुवा राखिदिनेछ, जबसम्म उसले तँलाई नाश नगरोस्। परमप्रभुले पृथ्वीको छेउबाट, टाढाबाट, चील उडेझैं वेगले आउने एउटा जाति तेरो विरुद्ध ल्याउनुहुनेछ; यस्तो जाति, जसको भाषा तँले बुझ्नेछैनस्; कठोर मुखाकृतिको एउटा जाति, जसले वृद्धको व्यक्ति आदर गर्नेछैन, न त जवानमाथि कृपा देखाउनेछ; अनि त्यसले तेरा गाईवस्तुको फल र तेरो भूमिको फल खाइदिनेछ, जबसम्म तँ नष्ट नहोलास्; त्यसले तँलाई अन्न, दाखमद्य, वा तेल, वा तेरा गाईहरूको वृद्धि, वा तेरा भेडाहरूका बगालमध्ये केही पनि छाड्नेछैन, जबसम्म त्यसले तँलाई नाश नगरोस्। अनि त्यसले तेरा सबै ढोकाहरूभित्र तँलाई घेर्नेछ, जबसम्म तेरा अग्ला र बलिया पर्खालहरू, जसमा तँले भरोसा राखेको थिइस्, तेरो सारा देशभरि ढल्दैन्; अनि त्यसले तेरो सारा देशभरिका तेरा सबै ढोकाहरूभित्र तँलाई घेर्नेछ, जुन परमप्रभु तेरा परमेश्वरले तँलाई दिनुभएको छ। अनि तैले आफ्नै शरीरको फल, अर्थात् तेरा छोरा-छोरीहरूको मासु, जसलाई परमप्रभु तेरा परमेश्वरले तँलाई दिनुभएको छ, त्यो घेराबन्दीमा र त्यस क्लेशमा खानेछस्, जसद्वारा तेरा शत्रुहरूले तँलाई पीडा दिनेछन्। व्यवस्था 28:47-53.

दानियेल अध्याय दुईमा चौथो राज्यलाई “फलाम” द्वारा प्रतिनिधित्व गरिएको थियो, र मोशाले यहूदीहरूमाथि “फलामको जुवा” राख्ने “एक जाति” को पहिचान गरे। त्यो “जाति” ले यहूदीहरूलाई “नष्ट” गर्ने थियो, र त्यो गरुडझैं छिटो हुने थियो, जसमा गरुड रोमको प्रतीक हो। त्यो “त्यस्तो जाति” हुने थियो “जसको भाषा तिमीले बुझ्नेछैनौ,” किनकि त्यसको भाषा यहूदीहरूका लागि “अन्धकारमय वचनहरू” हुने थियो। त्यो “कठोर मुखमुद्रा भएको जाति” हुने थियो, जसलाई दानियेल अध्याय आठमा “कठोर मुखमुद्रा भएको राजा” भनेर वर्णन गरिएको छ। अनि यरूशलेमको “घेराबन्दी” मा यहूदीहरूले आफ्ना “छोरा-छोरीहरू” खाए।

मिलरले मूर्तिपूजक रोमलाई मोशाद्वारा भविष्यवाणी गरिएको शक्ति, दानियल २ को चौथो “फलामे” राज्य, तथा हिब्रू वा युनानी होइन, ल्याटिन बोल्ने “जाति” भनी चिने। बाइबलीय भविष्यवाणीको चौथो र पाँचौँ राज्यबीच मिलरले कुनै भेद गरेनन्, किनकि उनका लागि तिनीहरू दुवै केवल रोम नै थिए। त्यसैले पद तेइसमा मूर्तिपूजक रोम उठेपछि, उनले पद चौबीसमा प्रतिपादित भिन्नता देख्न सकेनन्। दर्शनमा सानो सीडले पद नौदेखि बाह्रसम्म पुल्लिङ्गबाट स्त्रीलिङ्गमा, स्त्रीलिङ्गबाट पुल्लिङ्गमा, र फेरि स्त्रीलिङ्गमा आवर्तन गरेको थियो, र पद तेइसले मूर्तिपूजक रोमका भविष्यवाणीसम्बन्धी विशेषताहरू पहिचान गराउँछ; पद चौबीसमा गब्रिएलको व्याख्या स्त्रीलिङ्गीय रोममा परिवर्तन हुन्छ। पद चौबीसको त्यो शक्तिले “बलियो शक्ति” प्राप्त गर्ने थियो, “तर आफ्नै शक्तिबाट होइन; अनि उसले अद्भुत रीतिले नाश गर्नेछ, र उन्नति गर्नेछ, र कार्यान्वयन गर्नेछ, र शक्तिशालीहरू तथा पवित्र प्रजालाई नाश गर्नेछ।”

पापीय रोमलाई मूर्तिपूजक रोमको सैनिक शक्ति दिइनु पर्ने थियो, र त्यसले सन् ५३८ देखि १७९८ सम्म एक हजार दुई सय साठी वर्षसम्म परमेश्वरका जनहरूलाई नष्ट गर्ने थियो। त्यसले “अद्भुत रीति” ले नष्ट गर्ने थियो, किनकि यो त्यही पशु हो जसको पछि सारा संसार “आश्चर्यचकित हुँदै लाग्छ,” र यही त्यो शक्ति थियो जसले १७९८ मा अन्त्य हुने गरी “निश्चित” गरिएको पहिलो क्रोध पूरा नभएसम्म “कार्य गरी सफलता प्राप्त गर्ने” थियो।

त्यसपछि पच्चीसौँ पदमा गब्रिएलले दानिएलका निम्ति आफूले व्याख्या गरिरहेका पदहरूमा स्थापित गरिएको उतार-चढावको क्रमलाई पछ्याउँछन्, र फेरि मूर्तिपूजक रोमलाई सम्बोधन गर्छन्, जसले भिन्न प्रकारको “नीति” द्वारा आफ्नो साम्राज्यलाई एकत्रित गर्‍यो, जसको साक्षी सबै इतिहासकारहरूले दिएका छन्। मूर्तिपूजक रोमको “चातुर्य” भनेको राष्ट्रहरूलाई आफ्नो विस्तारोन्मुख साम्राज्यमा सम्मिलित हुन प्रेरित गर्नु थियो, र यसले केवल सैनिक शक्तिद्वारा गढिएका अधिल्ला साम्राज्यहरूभन्दा भिन्न रूपमा शान्ति र समृद्धिको प्रतिज्ञा प्रयोग गरेर साम्राज्य निर्माण गर्‍यो। मूर्तिपूजक रोमले “राजकुमारहरूका राजकुमारको विरुद्धमा उभिनु” पनि थियो, जसरी यसले ख्रीष्टलाई कलभरीको क्रूसमा टाँगोको बेला गर्‍यो।

त्यसपछि गब्रिएलले दानियलका लागि आफूले व्याख्या गरिरहेका ती दुई दर्शनलाई सम्बोधन गर्दै, “मारेह” दर्शन—अर्थात् देखा परेको दर्शन (तेइस सय दिन)—सत्य थियो भनी चिनाए, र गैरयहूदी रोम तथा पोपसत्तात्मक रोमद्वारा पवित्रस्थान र सेनाको कुल्चाइको “खाजोन” दर्शनलाई “बन्द (मुद्राबन्द)” गरिनु पर्ने थियो, “धेरै दिनसम्म” (अर्थात् १७९८ मा अन्त्यकालको समयसम्म)।

तत्पश्चात् दानिएल केही समयसम्म बिरामी भए, अनि फेरि काममा फर्के, तर उनले अझै पनि “mareh” दर्शन बुझेका थिएनन्, अर्थात् त्यही दर्शन जसलाई उनलाई बुझाइदिन गब्रिएललाई आज्ञा गरिएको थियो। त्यसैकारण अध्याय नौमा गब्रिएल फेरि फर्कनेछन्, दानिएललाई “mareh” दर्शन बुझाउने आफ्नो कार्य पूरा गर्न।

दानिएल अध्याय नौमा, दानिएल भविष्यसूचक वचनको अध्ययन गरिरहेका थिए र मोशा तथा यर्मियाका लेखहरूद्वारा उनले बुझाइ प्राप्त गरे। यर्मियाले उनले भोगिरहेको बन्दीवास सत्तरी वर्षसम्म रहनेछ भनी उल्लेख गरेका थिए।

र यो सारा देश उजाड र भयचकित पार्ने हुनेछ; अनि यी जातिहरूले बाबेलका राजाको सेवा सत्तरी वर्षसम्म गर्नेछन्। अनि जब सत्तरी वर्ष पूरा हुनेछन्, तब म बाबेलका राजालाई, र त्यस जातिलाई, परमप्रभु भन्नुहुन्छ, तिनीहरूको अधर्मको कारण दण्ड दिनेछु; र कल्दीहरूको देशलाई पनि, र म त्यसलाई सधैंभरिका लागि उजाड बनाउनेछु। यर्मिया २५:११, १२।

मोशाको अनुसार, शत्रुको देशमा रहने बन्दीवासको अवधि त्यस्तो समयसँग मेल खाने थियो, जसमा देशले आफ्ना विश्राम-दिनहरूको आनन्द लिने थियो।

अनि म त्यस देशलाई उजाड पारिदिनेछु; र त्यहाँ बसोबास गर्ने तिमीहरूका शत्रुहरू त्यसलाई देखेर चकित हुनेछन्। अनि म तिमीहरूलाई अन्यजातिहरूका बीचमा तितरबितर पारिदिनेछु, र तिमीहरूका पछिपछि तरवार खिचेर पठाइदिनेछु; अनि तिमीहरूको देश उजाड हुनेछ, र तिमीहरूका सहरहरू भग्नावशेष हुनेछन्। तबसम्म देशले आफ्ना विश्राम-दिनहरूको आनन्द लिनेछ, जति समयसम्म त्यो उजाड परेर रहनेछ, र तिमीहरू आफ्ना शत्रुहरूको देशमा रहनेछौ; त्यस बेला देशले विश्राम लिनेछ, र आफ्ना विश्राम-दिनहरूको आनन्द लिनेछ। जति समयसम्म त्यो उजाड परेर रहनेछ, त्यति समयसम्म त्यसले विश्राम लिनेछ; किनकि जब तिमीहरू त्यसमा बस्थौ, तब तिमीहरूका विश्राम-दिनहरूमा त्यसले विश्राम पाएन। लेवीव्यवस्था 26:32-35.

परमेश्वरको भविष्यवाणीमय वचनबाट, दुई साक्षीहरूको आधारमा, दानियलले यो बुझेका थिए कि उहाँका प्रजाजनहरू शत्रुको भूमिमा छरपस्ट पारिएका थिए, त्यस अवधिमा भूमिले आफ्ना विश्रामदिनहरू उपभोग गर्नेथियो। यर्मियाका सत्तरी वर्षहरूको सम्बन्धमा इतिहासवृत्तका लेखकले जे बुझेका थिए, दानियलले पनि त्यही बुझेका थिए।

अनि तरवारबाट उम्केकाहरूलाई उसले बाबेलमा लैगयो; र तिनीहरू फारसको राज्यको शासनकाल नआउन्जेल उस र उसका छोराहरूका दास भए। यो यर्मियाको मुखद्वारा बोलेको परमप्रभुको वचन पूरा होस् भनेर भयो, जबसम्म भूमिले आफ्ना विश्रामदिनहरूको आनन्द भोगेन; किनकि जति समयसम्म त्यो उजाड पडी रह्यो, त्यति समयसम्म त्यसले विश्राम मानिरह्यो, सत्तरी वर्ष पूरा होस् भनेर। अब फारसका राजा कोरेशको पहिलो वर्षमा, यर्मियाको मुखद्वारा बोलेको परमप्रभुको वचन पूरा होस् भनेर, परमप्रभुले फारसका राजा कोरेशको आत्मालाई उद्दीप्त गर्नुभयो, र उनले आफ्नो सम्पूर्ण राज्यभरि एउटा घोषणा गराए, र त्यसलाई लिखित रूपमा समेत प्रकाशित गरे, यसो भन्दै, “फारसका राजा कोरेश यसो भन्छन्, स्वर्गका परमेश्वर परमप्रभुले पृथ्वीका सबै राज्यहरू मलाई दिनुभएको छ; र उहाँले मलाई यहूदामा रहेको यरूशलेममा उहाँका निम्ति एक भवन निर्माण गर्न आज्ञा दिनुभएको छ। उहाँका सबै प्रजामध्ये तिमीहरूमध्ये को छ? परमप्रभु उसका परमेश्वर उससँग रहनु, र ऊ माथि जाओस्।” २ इतिहास ३६:२०-२३।

दानिएलले बुझे कि शत्रुको भूमिमा तितरबितर पारिने यर्मियाहका सत्तरी वर्षहरू—जसको अवधिमा भूमिले आफ्ना विश्रामदिनहरू उपभोग गरिरहेकी थिई—लेवीव्यवस्था छब्बीसमा उल्लिखित “सात पल्ट” को श्रापमा आधारित थिए; र त्यस बोधप्रति आज्ञाकारितामा, अन्ततः आफ्ना तितरबितर अवस्थाप्रति जागृत हुनेहरूका लागि त्यहीँ दिइएको आज्ञाप्राप्त उपायलाई उनले पूरा गरे।

अनि तिमीहरूमध्ये जो बाँकी रहनेछन्, तिनीहरूको शत्रुहरूको देशहरूमा म तिनीहरूका हृदयमा कायरता पठाउनेछु; र हल्लिएको पातको आवाजले तिनीहरूलाई लखेट्नेछ; अनि तिनीहरू तरवारबाट भागेझैँ भाग्नेछन्; र कसैले नलखेट्दा पनि तिनीहरू लड्नेछन्। अनि कसैले नलखेट्दा पनि तिनीहरू तरवारको सामुन्ने परेझैँ एक-अर्कामाथि लड्नेछन्; र तिमीहरूमा आफ्ना शत्रुहरूको सामुन्ने उभिरहने शक्ति हुनेछैन। अनि तिमीहरू अन्यजातिहरूका बीचमा नष्ट हुनेछौ, र तिमीहरूका शत्रुहरूको देशले तिमीहरूलाई निल्नेछ। अनि तिमीहरूमध्ये जो बाँकी रहनेछन्, तिनीहरू आफ्ना अधर्मका कारण तिमीहरूका शत्रुहरूको देशहरूमा क्षीण हुँदै जानेछन्; र आफ्ना पिताहरूका अधर्महरूका कारण पनि तिनीहरू तिनैसँगै क्षीण हुँदै जानेछन्। यदि तिनीहरूले आफ्नो अधर्म, र आफ्ना पिताहरूको अधर्म, अनि मेरो विरुद्ध तिनीहरूले गरेको आफ्ना अपराधसहितको आफ्नो अपराध स्वीकार गरे, र यो पनि स्वीकार गरे कि तिनीहरू मप्रति विरोधी भएर हिँडे; अनि म पनि तिनीहरूका विरुद्ध विरोधी भएर हिँडें, र तिनीहरूलाई तिनीहरूका शत्रुहरूको देशमा ल्याएँ; यदि त्यसपछि तिनीहरूका खतना नगरिएका हृदयहरू नम्र पारिए, र तब तिनीहरूले आफ्नो अधर्मको दण्ड स्वीकार गरे: तब म याकूबसँगको मेरो करार सम्झनेछु, र इसहाकसँगको मेरो करार पनि, र अब्राहामसँगको मेरो करार पनि म सम्झनेछु; अनि म त्यस भूमिलाई सम्झनेछु। त्यो भूमि पनि तिनीहरूबाट खाली रहनेछ, र तिनीहरूबिना उजाड भएर रहँदा त्यसले आफ्ना विश्राम-दिनहरूको आनन्द लिनेछ; अनि तिनीहरूले आफ्नो अधर्मको दण्ड स्वीकार गर्नेछन्; किनभने, साँच्चै किनभने, तिनीहरूले मेरा न्यायहरूलाई तुच्छ ठाने, र तिनीहरूका प्राणले मेरा विधिहरूलाई घृणा गरे।

तथापि यी सबै हुँदाहुँदै पनि, जब तिनीहरू आफ्ना शत्रुहरूको देशमा हुनेछन्, म तिनीहरूलाई त्याग्नेछैनँ, न त तिनीहरूलाई यति घृणा गर्नेछु कि तिनीहरूलाई पूर्णतः नष्ट गरूँ, र तिनीहरूसँगको मेरो करार भङ्ग गरूँ; किनकि म परमप्रभु तिनीहरूका परमेश्वर हुँ। तर तिनीहरूका निम्ति म तिनीहरूका पुर्खाहरूको करार सम्झनेछु, जसलाई मैले अन्यजातिहरूका आँखाअगाडि मिश्रदेशबाट बाहिर ल्याएको थिएँ, ताकि म तिनीहरूका परमेश्वर हुन सकूँ: म परमप्रभु हुँ। यी ती विधिहरू, न्यायहरू, र व्यवस्थाहरू हुन्, जो परमप्रभुले सीनै पर्वतमा मोशाको हातद्वारा आफू र इस्राएलका सन्तानहरूका बीचमा स्थापित गर्नुभयो। लेवीव्यवस्था 26:36-46।

नवौँ अध्यायमा दानियेलको प्रार्थनाले आफूलाई शत्रुको भूमिमा तितरबितर भएको अवस्थामा पाएका मानिसहरूका लागि रहेको परामर्शको प्रत्येक तत्त्वलाई सम्बोधन गर्दछ। त्यस प्रार्थनालाई दोस्रो अध्यायमा रहेको उनको प्रार्थनासँग समन्वित रूपमा बुझ्नुपर्छ, किनकि यी दुवैले मिलेर प्रकाशको पुस्तकको एघारौँ अध्यायमा वर्णन गरिएका उनीहरूको प्रार्थनाको प्रतिनिधित्व गर्दछन्—ती, जो सदोम र मिश्र भनिने त्यस महान् सहरका सडकहरूमा मृत अवस्थामा थिए, र जसले आफूहरू पनि तितरबितर पारिएका रहेछन् भन्ने पाउँछन्। दानियेलले आफ्नो प्रार्थना टुङ्ग्याउँदा, गब्रिएल “मारेह” दर्शनको व्याख्या गर्ने कार्य पूरा गर्न फेरि फर्कन्छन्, ठीक त्यसरी नै जसरी पवित्र आत्माको प्रकाशको पुस्तकको एघारौँ अध्यायका दुई साक्षीहरूका निम्ति सम्पन्न गर्न अभिप्राय गर्नुभएको छ।

अनि जब म बोल्दै, प्रार्थना गर्दै, मेरा पाप र मेरा प्रजा इस्राएलका पाप स्वीकार गर्दै, र मेरा परमेश्वरको पवित्र पर्वतका निम्ति परमप्रभु मेरा परमेश्वरको सामु मेरो विनती चढाउँदै थिएँ; हो, जब म प्रार्थनामा बोल्दै थिएँ, तब सुरुको दर्शनमा मैले देखेको पुरुष गब्रिएल, तीव्र गतिले उड्दै आएको, साँझको भेटी चढाउने समयमा मलाई छोयो। अनि उसले मलाई बुझायो, मसँग कुरा गर्‍यो, र भन्यो, हे दानिएल, म अब तँलाई बुद्धि र समझ दिन निस्केर आएको छु। दानिएल 9:20-22.

हामी यो अध्ययनलाई अर्को लेखमा निरन्तरता दिनेछौं।

“बाबेलको पतन हुनुभन्दा केही अघि, जब दानियल यी भविष्यवाणीहरूमा मनन गर्दै थिए र समयहरूको समझ प्राप्त गर्न परमेश्वरलाई खोज्दै थिए, राज्यहरूको उदय र पतनसम्बन्धी दर्शनहरूको एक श्रृङ्खला उनलाई दिइयो। दानियलको पुस्तकको सातौँ अध्यायमा अभिलेख गरिएको पहिलो दर्शनसँगै, त्यसको एक व्याख्या पनि दिइयो; तथापि, सबै कुरा अगमवक्ताका निम्ति स्पष्ट पारिएको थिएन। ‘मेरो विचारले मलाई धेरै व्याकुल तुल्यायो,’ उनले त्यस समयको आफ्नो अनुभवबारे लेखे, ‘र मेरो मुखको वर्ण ममा फेरियो; तर मैले त्यो कुरा आफ्नै हृदयमा राखें।’ दानियल 7:28।”

“अर्को एउटा दर्शनद्वारा भविष्यका घटनाहरूमाथि अझ बढी प्रकाश पारियो; र यही दर्शनको अन्त्यमा दानिएलले ‘एक पवित्र जन बोलिरहेको’ सुने, ‘अनि बोल्ने त्यही निश्चित पवित्र जनलाई अर्को पवित्र जनले भन्यो, यो दर्शन कहिलेसम्म रहनेछ?’ दानिएल ८:१३। दिइएको उत्तर, ‘दुई हजार तीन सय दिनसम्म; त्यसपछि पवित्रस्थान शुद्ध पारिनेछ’ (पद १४), ले उनलाई अत्यन्तै अन्योलमा पार्यो। उनले दर्शनको अर्थका लागि गम्भीरतापूर्वक खोज गरे। यर्मियाद्वारा अगमवाणी गरिएअनुसारको सत्तरी वर्षको बन्दीवास र परमेश्वरको पवित्रस्थान शुद्ध हुनुअघि बित्नेछन् भनी दर्शनमा स्वर्गीय दूतले घोषणा गरेका तेईस सय वर्षबीचको सम्बन्ध उनी बुझ्न सकेनन्। स्वर्गदूत गब्रिएलले उनलाई आंशिक व्याख्या दिए; तैपनि जब अगमवक्ताले यी शब्दहरू सुने, ‘यो दर्शन ... धेरै दिनका लागि हुनेछ,’ उनी मूर्छित भए। आफ्नो अनुभवको विषयमा उनी लेख्छन्, ‘म दानिएल मूर्छित भएँ,’ ‘र केही दिन बिरामी परिरहें; त्यसपछि म उठें, र राजाको कामकाज गरें; अनि म त्यो दर्शन देखेर चकित भएँ, तर कसैले पनि त्यसलाई बुझेन।’ पद २६, २७।”

इस्राएलको पक्षमा अझै पनि बोझिल हुँदै, दानिएलले यर्मियाका भविष्यवाणीहरू फेरि अध्ययन गरे। ती अत्यन्त स्पष्ट थिए—यति स्पष्ट कि उनले पुस्तकहरूमा लेखिएका ती साक्ष्यहरूद्वारा “परमप्रभुको वचन अगमवक्ता यर्मियाकहाँ आएको थियो, कि उहाँले यरूशलेमका उजाड अवस्थामाथि सत्तरी वर्ष पूरा गर्नुहुनेछ भन्ने वर्षहरूको संख्या” बुझे। दानिएल 9:2.

“भविष्यवाणीको अटल वचनमाथि आधारित विश्वाससहित, दानिएलले यी प्रतिज्ञाहरू चाँडै पूरा होऊन् भनेर प्रभुसामु विनयपूर्वक बिन्ती गरे। परमेश्वरको आदर अक्षुण्ण रहोस् भनेर उनले बिन्ती गरे। आफ्नो प्रार्थनामा उनले दैवी उद्देश्यमा कमी पारेकाहरूका साथ आफूलाई पूर्ण रूपमा एकरूप बनाए, र तिनीहरूका पापहरूलाई आफ्नै पापका रूपमा स्वीकार गरे।” Prophets and Kings, 553, 554.